SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 178. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 18, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ВЕРЕСНЯ 1993. Ч. 178. РІК С.

ЗАХОПЛЕНИЙ ЛІТАК СКЕРУВАЛИ В УКРАЇНУ

Київ (УНІАР). — Тут 15-го вересня на летовищі в Борисполі сів російський літак, який летів з Баку, Азербайджан, до Пермі, Росія, але в дорозі був захоплений кількома іранцями-фундменталістами. В літаку було 44 пасажири та шість осіб залоги. Погрожуючи вибухівкою, невідомі примусили посадити літак біля Києва з метою наповнити його бензиною і поставили вимогу, щоб їм надали досвідченого пілота, який орієнтується в европейських летунських лініях.

Україна свого часу приєдналася до конвенції боротьби з терористами і тому українська сторона мала складнощі як відпустити злочинців, серед яких три громадяни Азербайджану і один — громадянин Ірану. На шию пілота терористи наклали вибуховий пристрій і погрожували гранатами. На київському летовищі в Борисполі переговори з терористами вели перший заступник міністра внутрішніх справ генерал-полковник Валентин Недригайло, амбасадор Ірану в Україні Бегзад Мазагрі і дипломатичні представники Азербайджану. Переговори закінчилися через три години, після того, як були відремонтовані акумуляторні батерії літака, долито бензину та замінено російського пілота Дахна. Замість нього літак повів український пілот Віктор Малишев.

Всім жінкам і дитині, що були в літаку, у Києві запропонували залишити літак, але вони відмовилися. В годині 6:20 вечора літак вилетів у напрямку Осло, Норвегія. Там він приземлився, а три іранці-схоплювачі піддалися норвезькій поліції і попросили політичного азилю.

ЗСА ПОВАЖАЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Вашінгтон (Б. УНС). — Тут 9-го вересня на засіданні підкомісії Сенатської комісії міжнародних відносин, номінат на амбасадора ЗСА в Україні Вілліям Міллер виступив з заявою, у якій виклав свій погляд на взаємини України і ЗСА.

Працюючи як дипломат і асистент сенаторів над багатьма питаннями міжнародної політики і оборони, які поставали перед ЗСА в період холодної війни і в післясовєтський час, В. Міллер зробив висновок, що дуже важливо зберегти державну незалежність України. Він сказав: „Українські новообрані лідери перебувають під політичним тиском у той час, як вони намагаються розв'язати фінансові і політичні проблеми, які лежать на шляху до створення Україною сильної, захищеної і демократичної держави". Він також наголосив, що відносини ЗСА з Україною є „життєво важливі для нас не тільки через її військовий та економічний потенціял, але й тому, що порушення демократичних надбань в Україні може привести до хаотичної нестабільности східнього реґіону Европи і повернути войовниче тоталітарне управління. Тому конструктивні та мирні відносини між Росією та Україною і їх сусідами є в національних інтересах ЗСА".

В. Міллер підтримав зобов'язання Адміністрації Билла Клінтона поважати незалежність української держави і допомагати їй в побудові демократичного суспільства.

Віцепрезидент Алберт Ґор сказав групі українців, що перебувають у ЗСА з метою допомоги жертвам повені на середньому заході, що американський народ „глибоко зворушений виявом дружби до тих, хто її потребує". У промові 14-го вересня на сходах Капітолю, Ал Ґор сказав, що ЗСА „завжди будуть вдячні за вашу щедрість і ми дуже хочемо бути хорошими друзями з Україною на багато років".

Серед 50 українців — досвідчені майстри і механіки, представники господарств, у яких раніше побували 100 американських фармерів, допомагаючи засіяти кукурудзу. Це було початком програми під назвою „Операція фарми України", розрахованої на чотири роки. Ця програми є найбільшим приватним сільськогосподарським проєктом на території колишнього СССР, ініційованим насінницькою компанією із стейту Айова та іншими компаніями ЗСА при фінансуванні Ексібанку ЗСА. „Це є чудовим прикладом дуту взаємодопомоги", — сказав віцепрезидент Транс-хемічної корпорації Говард Каплан, який координує перебування українців у ЗСА.

Українська делеґація зустрілася також з міністром сільського господарства ЗСА Майклом Еспі та американськими законодавцями.

У Дрогобичі виходить журнал для колекціонерів

Джерзі Сити, Н.Дж. — Перед нами перші три числа журналу „Дрогобицький Колекціонер", видання Дрогобицького Товариства нумізматиків і боністів, який подає дуже цікавий для колекціонерів матеріял ще із відповідними світлинами. Як інформують з Канади, газета виходить тиражем 500 примірників і бореться, як усі видання в Україні, з різними технічними труднощами. Ось у першому числі за 1993 рік є прохання до читачів допомогти дістати порошок до ком'ютера, бо інакше будуть видавці змушені зупинити випуск газети. Вже в черговому числі за квітень поміщено подяку двом читачам, І. Дитюкові із ЗСА і А. Авраменкові з Канади, які надіслали порошок, а відомому на терені ЗСА колекціонерові Андрієві Сольчаникові за оплачення видання того числа.

Це цікаве видання знаходить прихильників за океа-

(Закінчення на стор. 3)

ФЕСТИВАЛЬ В ДЖЕНКІНТАВН

Дженкінтавн, Па. — Тут у неділю, 3-го жовтня, від год. 12-ої полудня до 5-ої вечора в Менор Джуніор Коледжі, Факс Чейс і Форрест аве., проходтиме щорічний Український фестиваль. У програмі — мистецькі виступи, виставки-продажі мистецьких виробів та українських страв. Вступ — 4 дол., для дітей до 12-ти років — 1 дол. Телефон для інформацій (215) 884-2215.

У 100-ЛІТТЯ „СВОБОДИ"

ШАНОВНІ І ДОРОГІ ЧИТАЧІ „СВОБОДИ"!

В ході святкувань 100-ліття „Свободи" та підготови до відзначувань 100-ліття Українського Народного Союзу, яке припадає на 22-го лютого 1994 року, ми робимо підсумки виконаної праці цих наших двох фортець українства, так для наших поселень, як і для нашого народу в Україні.

Всі ми свідомі того, що УНСоюзові потрібна „Свобода", як і „Свободі" потрібний УНСоюз, а обидві ці фортеці були дуже потрібними і такими залишаться для нашого народу на поселеннях та для наших братів і сестер в Україні, яка осягнула вимріяну та вистраждану незалежність.

Тому звертаємось до вас усіх і закликаємо вас розбудовувати ці наші установи з поглядом у майбутнє. Більший числом членів УНСоюз зможе зробити значно більше для нашої діяспори та для закріплення незалежної демократичної України. Бо немає сумніву, що сильний УНСоюз та його преса, 100-літня „Свобода", 60-літній „Український Тижневик" та 40-літня „Веселка" як також його інші видання відограватимуть таку саму важливу, як і досі, ролю у збереженні свідомости і вітальности української діяспори. Також немає сумніву, що Україна буде потребувати нашої допомоги так у найближчих роках, як і в дальшому майбутньому.

Тому, шановні і дорогі читачі „Свободи", просимо Вас докласти всіх старань, щоб Український Народний Союз збільшив своє членство і разом з цим посилив свою діяльність, включивши в ряди його активістів нових членів із молодшого покоління як і тих, які досі не стали членами, та нових іміґрантів, які прибувають до берегів Америки і Канади.

Український Народний Союз дає своїм членам не лише життєве забезпечення на найкращих умовинах, але разом із забезпеченням обдаровує своїх членів додатковими користями, яких не можна набути, закуповуючи забезпечення в комерційних установах, одним із доказів чого є 100-ліття „Свободи".

Зокрема звертаємось до молодих українських професіоналістів стати членама УНСоюзу. Звертаємось також до батьків і метерів та до дідусів і бабусь нашої дітвори, щоб вони зв'язали це молоде покоління з УНСоюзом і цим самим дали йому змогу користати із тих надбань, що їх нагромадили покоління наших піонерів і наших попередників, а вслід за цим, щоб прийшла молода зміна до проводу УНСоюзу.

Завдяки розважній та ощадній господарці УНСоюз спроможний вести надалі допомогові акції для наших братів і сестер українців, де б вони не були, та для нашої спільної батьківщини України.

УНСоюз зможе продовжувати цю працю і вести її ще краще, коли він стане ще численнішим своїм членством та сильнішим капіталом. Всі ми без сумніву стверджуємо, що УНСоюз буде потрібний в майбутньому українській діяспорі, так само як ще довгі роки буде УНСоюз потрібний молодій державі Україні.

Тому докажім нашу свідомість ваги для нас усіх Українського Народного Союзу і збільшенням його членства скріпім цю нашу українську фортецю на довгі роки її так важливої і корисної діяльности.

Головний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

За інформаціями про членство та забезпечення в УНСоюзі просимо звертатися до місцевих секретарів відділів, або до Головної Канцелярії УНСоюзу.

Створено комітет для відкриття Генерального Консульства України в Ню Йорку

Ню Йорк. — З ініціятиви Генерального Консульства України в Ню Йорку недавно був створений громадський комітет для урочистого відкриття першого приміщення представництва незалежної України в Ню Йорку.

Під час другого засідання, яке відбулося у приміщенні Генерального Консульства, Комітет розподілив обов'язки в такому порядку:

Генеральний консул — Віктор Крижанівський, голова — Євген Івашків (УККА), Андрій Шевченко (УККРада) і Валентина Кузьмич (голова Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА), заступники голови: фінансова комісія: д-р Богдан Кекіш („Самопоміч") — голова; Дам'ян Кордуба (Фундація Допомоги Дипломатичним Представництвам України) — касир і Оксана Лопатинська (Товариство „Самопоміч") — член; Організаційна комісія: Михайло Шпонтак (УККА) — голова; Дам'ян Ліщинський (УАКРада) — заступник голови, Микола Кириченко (Генеральне Консульство) — заступник голови; члени — Ірена Стецура, Василь Закотиря, Христина Самійленко, Оксана Кузьмак, Ірена Куровицька (Союз Українок Америки); Осип Труш (Фундація Допомоги Дипломатичним Представництвам України) — протоколярний секретар; секретаріят: Слава Рубель — голова; Андрій Ластовецький (Український Народний Дім) — Наталка Дума, Ляля Алиськевич, Оксана Стеранка (організація), д-р Степан Ворох (Фундація Допомоги Дипломатичним Представництвам України), Ольга Ставнича; пресова комісія; Ігор Длябога (УККА) — голова; член — Осип Труш

Будівельні роботи будинку Генерального Консульства, який знаходиться на 240 схід 49-ій вулиці в Ню Йорку, завершуються і комітет передбачає урочисте відкриття цієї осені.

Потрібно ще багато грошей для остаточного закінчення будівельних робіт і тому генеральний консул і Фундація Допомоги Дипломатичним Представництвам України звертаються з проханням до української громади допомогти викінчити цей проєкт.

Пожертви можна надсилати на окремий консулярний фонд, ч. конта 18656-00 — Ukrainian Embassy Fund. New York Conculate, який існує в Українській Кредитівці „Самопоміч", при 98 Друга авеню в Ню Йорку.

Французькі фармери бльокують Париж

Париж. — У середу, в ніч з 15-го на 16-те вересня французькі фармери розпочали акцію „Бльокада Паражу", під час якої мають намір перегородити всі автомобільні і залізничні дороги, котрі ведуть до французької столиці. Акція має засвідчити протест проти домовлень, досягнутих в кінці минулого року у Вашінґтоні між представниками З'єднаних Стейтів і комісією Европейської спільноти в ділянці продажу товарів сільського господарства. Організатором „Бльокати Парижу" знову виступив, як і в червні минулого року, так званий Сільський координаційний центр. Як повідомили його преставники, в теперішній акції протесту візьмуть участь до 15,000 фармерів з різних районів Франції.

Сільський координаційний комітет не випадково призначив свою маніфестацію на ці дні, тобто в передень зустрічі міністрів закордонних справ і сільського господарства країн — членів Европейської спільноти. Нема також сумніву в тому, що на цій зустрічі французькі офіційні чинники знову спробують переконати своїх західньоевропейських партнерів в доцільності перегляду досягнутих торгівельних домовлень.

Хоч генеральний секретар Сільської координаційної комісії Філіпп Арно запевнив, що маніфестанти уникатимуть сутичок з поліцією, провідні французькі профспілкові об'єднання фармерів не підтримали акцію протесту, справедливо вважаючи, що дезорганізація праці транспорту не є найкращим способом підтримати й без того критичне наставлення французького уряду до вашінґтонської угоди.

Л. Лук'яненко оприлюднив звернення до Українців діяспори

Канада, Отава. — Амбасадор України в Канаді Левко Лук'яненко оприлюднив звернення до провідників українських організацій з таким закликом: „У час праці у Верховній Раді України над законом про регабілітацію жертв репресій в Україні 1917-1988 років, націоналістичні сили висували вимогу регабілітації ОУН-УПА. Верховна Рада відхилила вимогу, але тиск патріотичної громадськости продовжувався і тепер Президія Верховної Ради ухвалила постанову про вивчення діяльности ОУН-УПА.

Завдання покладено на Міністерство Юстиції України. Створена підготовча група на чолі з заступником міністра юстиції Петром Шевчуком, тел. у Києві (044) 226-3324; 224-1485.

Архівні документи, що є до послуг комісії, становлять у переважній більшості фабрикації НКДБ-КДБ і з них не можна вивести об'єктивні судження про ОУН-УПА.

Для об'єктивного вивчення історії національно-визвольного руху і ролі ОУН-УПА в ньому необхідна допомога діяспори. Ця допомога бажана, поперше, у вигляді входження керівників діяспорних українських партій і організацій (або їхніх відпоручників) до складу згаданої комісії П. Шевчука. Подруге, необхідна допомога різноманітними документами (архівні документи, мемуари, книжки, записи, періодичні видання тощо). Потретє, необхідно записати на авдіоплівку спогади живих учасників (чи їхніх родичів, близьких) про події, що пов'язані з національно-визвольною боротьбою українського народу за самостійність і передати касети до комісії П. Шевчука.

Л. Лук'яненко пише, що „матеріяли про боротьбу за волю — це найкращі матеріяли для виховання любови до України та поширення серед народу національної свідомости".

Своє звернення Л. Лук'яненко закінчує таким закликом: „Допоможіть вивчити і описати історію славної боротьби супроти російської імперії за національну свободу і цим ви розширите серед народу національну свідомість і зміцните молоду державу!"

В АМЕРИЦІ

У БОСТОНІ ПІСЛЯ 23-річного підпільного життя віддала себе в руки поліції колишня студентка активістка, яку оскаржено у ґрабуванні банку та вбивстві бостонського поліціянта. Одна із останніх студентських революціонерів 60-их років, що виступали проти В'єтнамської війни, 44-річна Кетрін Енн Паверс визнала свою вину перед судом у ненавмисному вбивстві і грабунку, доконаних ще в 1970 році. Засуд буде оголошено 6-го жовтня, з уваги на те, що вона сама шукала можливости здатися властям, її адвокат думає, що її засудять на пять років, хоча їй загрожує доживотнє ув'язнення. Досі, тобто пройшлих 23роки, вона жила під прибраним прізвищем Еліс Мецінґер у малому ореґонському містечку як дружина, мама, власниця ресторану та учителька.

У ВАШІНҐТОНІ Федеральна рада валютних резерв є під тиском щоб знову обнизати позичкові відсотки та в цей спосіб допомогти дальше кульгаючій економіці в країні. Щоб таку можливість відсунути якнайдальше, деякі офіційні чинники цієї установи подали нові та несподівані причини чому саме цього не треба робити. Вони уважають, що поновне зниження позичкових стіп може викликати жваву спекулятивну торгівлю на фінансовому ринку, а це має склонність бути предтечею занепаду фінансового ринку в майбутньому.

ВІД 13-го до 24-го ВЕРЕСНЯ на запрошення міністра оборони України Костянтина Морозова в Україні працюватиме місія гуманітарної допомоги Національної ґвардії ЗСА з Каліфорнії. 45 американських фахівців-медиків сконцентрують свої зусилля та допомагатимуть своїм українським колеґам у галузях педіятричної стоматології, офтальмології та імунізації. Начальник комісії, плковник Дейвид Галдет зазначив, що допомога буде надана цивільному населенню у козелецькій і миронівській районних лікарнях, а також військовослужбовцям Київського центрального військового шпиталю.

РЕФОРМАТОР Є. ҐАЙДАР ВЕРТАЄТЬСЯ В УРЯД

Москва. — Як інформує агенство Ассошіейтед Пресс, президент Росії Борис Єльцин в розмові з журналістами заявив, що замість Олега Лобова, першого заступника прем'єр-міністра і міністра економіки країни, він призначить колишнього діючого прем'єра Єгора Ґайдара. Він зрезиґнував на початку цього року під тиском крайньо правих у російському парляменті. Відтак прем'єром став Віктор Черномирдін, колишній міністер ґазової промисловости, який мав підтримку з боку директорського корпусу російської індустрії.

О. Лобов в уряді В. Черномирдіна трактується як прихильник жорсткої державної контролі за цінами. Він обстоював необхідність відновлення Держпляну, вважаючи, що російська економіка не зможе обійтися без централізованого плянування. З поверненням Є. Ґайдара в російському уряді дістануть більший вплив прихильники радикальних реформ. На думку багатьох спостерігачів, Є. Ґайдар є якраз тим діячем, який зможе прискорити процеси приватизації в Росії.

Повідомляючи про призначення Є. Ґайдара на місце О. Лобова, президент Б. Єльцин сказав, що це питання є узгоджене з прем'єр-міністром В. Черномирдіном. Виглядає, що В. Черномирдін тепер схиляється на бік реформаторів. Саме про це свідчить його остання незгода з російськими законодавцями: в четвер, 16-го вересня, він відкинув ідею додаткового кредитування підприємств, не бажаючи збільшувати дефіцит державного бюджету.

Очікується, що Є. Ґайдар стане до виконання обов'язків віцепрем'єра в найближчі дні.

У СВІТІ

„ЗРАДОЮ ІСЛЯМСЬКОЇ революції в Палестині" назвав президент Ірану Алі-Акбар Гошемі Рафсанджані підписання у Вашінґтоні палестинсько-ізраїльського договору. Виступаючи перед офіцерами корпусу „вартових ісламської революції", Рафсанджані запевнив, що „мусулмани не дадуть здійснитися цьому зрадницькому ґандлеві і врешті-решт палестинську землю буде повернуто мусулманському народові та ісламові".

НА ДУМКУ БАГАТЬОХ спостерігачів, Александр Квасневський, лідер польського Союзу лівих демократів, в якому об'єднуються колишні комуністи, має шанси перемогти на виборах 19-го вересня і дістати течку прем'єр-міністра. А. Квасневський ще не оприлюднив плянів своєї партії, але вже висловився проти збільшення впливу Католицької Церкви в Польщі. Ліві сили в країні виходять на поверхню політичного життя у зв'язку з непопулярними серед поляків заходами уряду Ганни Сухоцької, у висліді яких збільшилися податки і ціни.

ПІСЛЯ ДОВГОЇ БОРОТЬБИ за відновлення миру в Камбоджі, в її столиці відкрилася сесія парляменту. Депутати мають прийняти нову конституцію, яка закріпить висліди національного замирення в країні після 13років громадянської війни. Спостерігачі передбачають, що скоріше за все Камбоджа в найближчі дні проголосить конституційну монархію, а трон дістанеться принцеві Народомові Сіанукові. В проєкті конституції записано, що монарх Камбоджі покликаний служити „символом єдности нації".

У ЖОВТНІ ЦЬОГО РОКУ Тайван розпочинає озброювати свою армію новими ракетами кляси „земля-повітря" власної конструкції. Вони називаються „Небесна праща" і можуть збивати в повітрі не тільки літаки, але й інші ракети. Спостерічачі підкреслюють, що Тайван здійснює невеликі, проте дуже якісні програми зміцнення своєї оборони, в тому числі посилення варти довкола островів Спратлі в Південно-Китайському морі, на які претендують Китай, В'єтнам та ряд інших країн реґіону.

МІХАЕЛЬ ФРІДМАН, один з лідерів Ради жидівської громади Німеччини, яка налічує 42,000 членів, заявив, що за останній рік на жидівських цвинтарях країни здійснено більше акцій вандалізму, ніж від 1929 до 1933 року, тобто перед самим приходом до влади Гітлера. Цими днями партія Християнсько-демократичний союз, яку очолює канцлер Гельмут Коль, заявила, що ні в якому випадку не згодиться на співробітництво з екстремістськими партіями. Це запевнення має тепер значну політичну вагу, бо Німеччина вже готується до федеральних виборів наступного року, на яких праві сили намагатимуться збільшити своє представництво в парляменті.

ЯК ІНФОРМУЄ агентство Ассошіейтед Пресс, кубинські римо-католицькі єпископи надіслали Фіделеві Кастрові звернення, в якому закликають комуністичну партію відповитися від монополії на владу і запровадити на Кубі багатопартійну систему. Таким чином, Католицька Церква в цій тоталітарній державі більше не хоче стояти осторонь політичних процесів, а прагне спрямувати їх у конструктивне русло.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД розпорядився випустити з тюрми на сім місяців раніше, ніж закінчувався 15-річний реченець, найвідомішого дисидента країни Вей Дзішеня, якого на Заході називають „китайським Сахаровим". Він був першим китайським вільнодумцем, засудженим відразу після „культурної революції". Активісти Союзу за демократію в Китаї, який діє у З'єднаний Стейтах Америки, розпочали кампанію збору підписів для висунення Вея Цзішеня на Нобелівську нагороду миру 1994 року.

ЯПОНСЬКІ ІНЖЕНЕРИ створили унікальний робот з „людськими ногами" — механізм, який достеменно копіює будову і дію м'язів та суглобів. Газета „Нігон Кейдзай" пише, що робот вміє „розумно" збільшувати чи зменшувати свої зусилля.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City, N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00

Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00

Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Мряковиння закордонної політики ЗСА

Вісім місяців минуло від заприсяження 42-го з черги президента Америки, а все ще не минаються пресові міркування і здогади на тему закордонної політики нового Уряду. Билл Клінтон, як губернатор стейту Аркенсо не цікавився міжнародними справами й у передвиборчій кампанії закидав суперникові, Джорджові Бушеві, що той — із шкодою для цієї країни — забагато часу присвячував закордонній політиці. Після минулорічної виборчої перемоги Клінтон опинився в обличчі багатьох складних проблем закордонного світу, які не чекають, поки новий Уряд американської великодержави перевірить і зформулює своє становище супроти кожної із тих проблем.

На цю тему появилася у „Ню Йорк Таймсі" з 29-го серпня ц. р. цікава обширна стаття з Москви Стівена Ерланджера, п. з. „Дебата над миротворною політикою". Цей заголовок має саркастичне забарвлення, бо автор закидає Америці, чи пак Урядові президента Клінтона, що він узагалі не має ясно спрецизованої політики. Це зокрема й особливо стосується політики у відношенні до національних держав, які постали після розвалу СССР. Новий Уряд сам признав свою розгубленість, коли створив у Державному департаменті новий відділ для Новопосталих незалежних держав під керівництвом амбасадора Строба Талбота. Автор твердить, що Талбот незабаром відійде і на його місце призначений вже заступник американського амбасадора у Москві Джеймс Коллінс. З іншого вірогідного джерела нам відомо, що амбасадор Талбот залишається, а Коллінс збільшить особистий склад цього Відділу.

Як відомо, амбасадор Талбот відвідав Україну й розмовляв з усіма її лідерами. Спершу вірний традиційній русофільській настанові Державного департаменту, дещо змінив її в користь України, визнавши істину, що Україна, друга за величиною території і числа населення, має усі дані стати конструктивним членом у новій конфіґурації сил в Европі. Та зміна настанови сталася під впливом краще зорієнтованого Пентаґону, — під впливом секретаря оборони Лес Аспина, який під час своїх відвідин у Києві виявив зрозуміння для основних проблем України. У немалій мірі на зміну політики ЗСА у користь України вплинули відвідини міністра оборони України генерала Костянтина Морозова у Вашінґтоні. Тепер треба рахуватися з можливістю нових труднощів, бо заступник амбасадора ЗСА у Москві Джеймс Коллінс добрий знавець справ Росії, але ледве чи знайомий із проблематикою України, може скріпити русофільську течію.

А втім, з нагоди других роковин державної незалежности України президент Клінтон післав Леонідові Кравчукові депешу з дуже гарними баржаннями, у насправді приязному тоні, ба, навіть із заявою готовости допомогти Україні в її теперішніх труднощах („Свобода" ч. 168, 3-го вересня ц. р.). Чули ми, що осінню цього року Клінтон має ревізитувати Єльцина в Москві, звідкіля прибуде до Києва. Це була перша нагода дізнатися, яка насправді політика Америки супроти Сходу Европи, супроти Росії й України, — чи дійсно Америка перестала дивитися на Україну, як другорядну країну і чи дійсно Америка перестала утотожнювати ввесь Схід Европи з Росією. На жаль, навіть поважні політичні діячі України, які відвідували Ню Йорк, не орієнтуються у відносинах в Америці й тутешній українській громаді й висловлювали претенсії, щоб наша тут спільнота була кращим адвокатом України у Вашінґтоні. Такої місії українська громада в ЗСА не всилі виконувати. Це в найпершу чергу службовий обов'язок дипломатичного апарату України. На цьому місці згадувано, що криза людей в Україні відбилася теж на дуже недосконалому складі дипломатичної служби — а зміна державної верхівки в Америці відбилася погано на наших зв'язках з цією новою верхівкою. Але працювати треба також і в некорисних умовинах, що й сьогодні діється.

Іван Кедрин

ЧУЖИНЕЦЬКІ ВІЙСЬКОВИКИ В УКРАЇНІ

Цікава річ: за всіма вістками з України і за вірогідними інформаціями від друзів і знайомих, що їздили в Україну, панує там тепер жалюгідний стан. Шаліє економічна криза, існує хронічний адміністративний хаос, бушують безкарно мафії на денному порядку злодійства і поголовне хабарництво, авторитет влади впав і люди нарікають, невдоволені. А втім, при всіх тих важких недоліках — щораз приїжджають в Україну високі чужинецькі достойники і перед своїм від'їздом висловлюють своє вдоволення з переведених розмов. Зацікавлення Україною виявили не тільки упромисловлені країни, які шукають закордонних ринків збуту, але військові кола Заходу.

Уже дещо давніше, бо весною цього року відвідав Україну американський секретар оборони Лес Аспін, який запросив був міністра військових справ України генерала Костянтина Морозова. Відвідини Морозова у Вашінґтоні мали великий успіх. Наприкінці минулого місяця і в цьому місяці відвідали Київ високі військовики Франції, Німеччини і головної квартири НАТО. З кількаденними відвідинами прибув начальник штабу збройних сил Франції Жак Ляксад. Перебував з відвідинами федеральний міністер оборони Німеччини Фолькер Рюе. Найдовше зупинився був головнокомандуючий збройними силами НАТО на Атлантійському океані, американський адмірал Пол Дейвид Міллер. Цей останній їздив до військових портів на Криму, висловився з признанням про Україну, знайомився з Військовою Академією України. Названий адмірал признав одверто, що ціллю його приїзду в Україну було познайомитися із структурою збройних сил України, щоб вони могли співпрацювати із збройними силами НАТО, причому, конкретно, вказав на можливість участи одного військового корабля України в маневрах НАТО.

Усі названі вище закордонні члени мілітарної верхівки Західньої Европи й Америки не скривали свого вдоволення відвідинами в Україні. Можна здогадатися, що в чималій мірі причинилися до того вдоволення чотири особи українського державно-політичного й військового світу: Президент Леонід Кравчук, прем'єр Леонід Кучма, міністер закордонних справ Анатолій Зленко й міністер оборони генерал Костянтин Морозов. Кожний із них — людина своєю зверхністю репрезентаційна, спокійна, ділова й розумна — кожний із них мусив робити на чужинецького гостя першорядне враження.

У зв'язку з тими відвідинами, особливо відвідинами адмірала Міллера запитувано генерала Морозова, чим пояснити, що европейський Захід і Америка зацікавилася збройними силами України. Відповідь була мудра й переконлива: „Існуюча від початку існування державности України її послідовна мирова політика". Можна закинути Леонідові Кравчукові, що він необережно призначав на своїх „уповноважених — людей, до яких мав довір'я, та які проте не мали кваліфікацій на свої становища, можна закидати йому брак рішучости стосовно до складових частин державно-політичної й адміністраційної верхівки, але треба признати історичну заслугу Кравчука у твердому визначенні характеру закордонної політики України: жити мирно і співпрацювати з усіма ближчими і дальшими сусідами України, не втручатися у їхні внутрішні справи і стояти на сторожі непорушности власних державних кордонів та недоторкальности внутрішніх справ України.

Відвідини високих чужинецьких достойників в Україні сприяють оптимістичній оцінці майбутности молодої держави. Але продовжування того невеселого стану, що його накреслено на вступі цих завваг сприяють скептицизмові. Два роки — це короткий, але й не дуже такий короткий час, щоб не можна було зорганізувати систему внутрішньої безпеки, щоб не можна було прикоротити злочинних дій мафій і щоб не можна було проголосити конституцію з визначенням характеру держави. Чи це станеться у третьому році від проголошення державної незалежности України?!

Віктор Міняйло,
кореспондент УНІАР

УКРАЇНА НАПЕРЕДОДНІ СОЦІЯЛЬНОГО ВИБУХУ

Як показав час, українські партії і громадські організації здатні об'єднуватися не заради чогось, а лише проти чогось. Економічна і політична криза в Україні та підписаний Леонідом Кравчуком „Протокол про врегулювання проблем Чорноморської фльоти" викликали хвилю обурень по всій країні та зібрали черговий „круглий стіл", який його учасники гучно назвали Конґресом політичних партій, громадських організацій та професійних спілок. Розглядалося питання їхнього впливу на реформування влади в Україні. У Конґресі взяли участь і представники міністерства освіти України. На пропозицію Незалежної профспілки ґірників, учасники Конґресу вирішили 27-го вересня провести попереджувальний страйк, домагаючись призначення дати виборів до Верховної Ради і проведення в день виборів референдуму щодо довір'я Президентові України. Учасники Конґресу ухвалили, що відповідальність за політичні наслідки цієї акції має взяти на себе Координаційний центр Конґресу, а за економічні наслідки мусить відповідати Президент і Верховна Рада.

Це була спроба об'єднати зусилля громадсько-політичних організацій і профспілок у боротьбі проти існуючих владних структур, проти так званого „економічного договору" з Росією і Білоруссю та проти останніх ялтинських домовлень з приводу Чорноморської фльоти.

Як повідомив голова Руху Вячеслав Чорновіл, аналіза економічного стану України, проведена міжнародною фірмою „Морґан-Стенлі", показала, що за серпень цього року, в порівнянні з іншими країнами Центральної та Східньої Европи, бюджетний дефіцит України найбільший — 36,8 відсотків. Це більше, ніж у Грузії, тобто економіка України впала навіть нижче ніж у воюючих країнах колишнього СССР. Найвища інфляція в Европі, а може, й у світі: 1,600 відсотків на рік. Висновки „Морґан-Стенлі" свідчать, що Україна перебуває на межі розвалу, оскільки у неї погані провідники, які відмовилися від реформ. „Україна — це рецепт катастрофи, бомба, яка лише чекає вибуху", — сказано у висновках міжнародної фірми і рекомендується західнім компаніям не робити жодних інвестицій в Україну. Отже, продовжив свою думку В. Чорновіл, усі існуючі гілки влади виявили свою неспроможність, а після кримської зустрічі на найвищому рівні, Рух вперше поставив питання про резиґнацію Президента Л. Кравчука. Опозиція в Парляменті — Народна Рада — також поставила питання про імпічмент (обвинувачення) Президента України.

Голова Незалежної профспілки гірників України (НПГУ) Олександер Мриль зазначив, що раніше профспілки утримувалися від політичних вимог, сподівалися, що Уряд зверне увагу на економічні питання і розпочне реформи, але нині переконалися, що не можна сподіватися на вирішення економічних питань без зміни політичної влади.

Голова Товариства „Меморіял" Лесь Танюк висловив упевненість, що Верховна Рада не ратифікує „кримські протоколи" і заборонить Президентові торгувати територіями. Головною стратеґією Л. Танюк визначив зміну політичної системи. Найпершим кроком має бути імпічмент Президента, відтак — заміна Уряду та скасування рішення про автономію Криму. „Навіть ООН визнала Севастопіль українською землею, а Президент України підписує якісь документи, в яких місто може бути передане на досить тривалий термін іншим державам", — підкреслив народний депутат Л. Танюк.

Таким чином, учасники Конґресу створили Координаційний Центр, який боротиметься проти Президента, підписаних ним протоколів та майбутнього договору про економічну інтеґрацію в межах СНД.

А що ж Президент України? На запитання, чи не боїться він опозиції — Л. Кравчук відповів: „Вовка боятися — в ліс не ходити". Вступити в переговори з опозицією в Парляменті, Народною Радою, він відмовився після того, як її голова Іван Заєць підняв питання про імпічмент Президента.

Тим часом Федерація Незалежних профспілок України оприлюднила заяву, що вона не має відношення до ухваленого Рухом, деякими політичними партіями, організаціями та окремими профспілковими об'єднаннями, що не входять до Федерації НПУ, рішення щодо проведення 27-го вересня політичного страйку і не підтримує його.

Володимир Вітт

Журавлиний ключ

Журавлиний ключ —
в двері осені,
Молодим грибам —
ранки росяні.

Лісу сизому —
золота скрижаль,
Серцю юному —
літа жаль

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про один день на службі 100-літньої „Свободи"

Година 5-та ранку. Мій будильник пригадує, що треба вставати, але не тим зденервованим голосом давніх будильників, що тряслися при своїй праці, а ніжним тихим, проривним звуком, немов просить: „Вставай". Більшу частину року приходиться вставати з трудом у повній темноті та і вирушати в „далеку дорогу" автом із засвіченими світлами.

— „Що вам це хочеться робити?" — постійно питають знайомі, яким важко зрозуміти, що тягне мене раннім ранком із Бабилону, Н. Й., до Джерзі Ситі, Н. Дж.

Година 7-ма ранку, звичайно, застає мене в безконечному ряді авт, які стараються проїхати Вілліямсбурзький міст та надіються, що колись тут праця на ньому буде закінчена. З цією самою надією їду цим мостом уже, здається п'ять років...

Година 8-ма ранку. В редакції вітають мене похилені голови над машинками. Невідмінно треба поспитати, які новини прийшли з Києва, трохи пожуритися, коли вони не надто добрі та перекинутися інформаціями про останні світові події.

Година 9-та. Більшість із нас складає щоденну „данину" на стіл головного редактора. Стоїмо в черзі із жовтими паперами в руках — піде сьогодні — чи відкладеться до завтра?

Година 10-та. Телефон у редакції не вгаває. Одні хочуть інформацій інші запитують, чому їхні статті ще не поміщені, а з головним редактором не можемо говорити, бо він увесь час телефонує. У друкарні відбувається „ломка" числа. Постає перша сторінка, питання, які вістки найважливіші, та як їх розмістити. Ще раз прочитую коректу інтерв'ю, яке, як завжди, приміщене у лівому нижньому кутку. Редактор дає „благословення" і сторінки ідуть до друку.

Година 11:30. Працівник друкарні розносить ще мокрі перші примір-

(Закінчення на стор. 3)

Остап Тарнавський

Баляда про міт смерти

Як добре умиралося у вірі,
що там на тебе жде затишшя раю...
— Чи в славі вмреш, чи гнаним псом сконаєш,
то буде нагорода тій офірі,
що зветься смерть.

І як відважно йшли до тої смерти,
лишаючи цей світ недосконалий,
щоб у кінець сподіваний причалить,
де в безконечність світ новий відвертий,
що є життя.

Та хтось перемінив речей систему,
підсунувши нову, підступну думку,
що:
сонцем нам даровано в дарунку
на відстань, вложену
між світ
і
темінь,
що зветься смерть.
І вже пропав той Божий дар — відвага,
і вже не видно поза земський обрій:
і цій землі — проклятій і недобрій
уся любов,
і віра,
і увага,
бо це життя.
...Як добре, що життя є безконечне
і смерть — лиш зміна однієї форми...
Іще не раз прийдуть нові реформи,
та вічне — твердження — незаперечне,
що
смерть —
лиш заповіт
нових народжень.

(У першу річницю смерти О. Тарнавського — 19-го вересня 1992 року — друкуємо один з-поміж останніх його віршів „Баляда про міт смерти" — Ред.).

Марія Храплива

МОВА ЧИСЕЛ

Число — це абстракне поняття, символ, що відноситься до концепту кількости. В модерній науці числа не лиш означають величину, чи кількість, зв'язану з об'єктом, але також існують незалежно.

Історія розвитку числення сягає, мабуть, часів первісної людини (коло 30,000 літ до нашої ери). Початки, очевидно, були примітивні, як і примітивна була тоді печерна людина. Свідомість числа почалася розрізнюванням „один" і „два", а три і більше, то було вже „багато". Згодом пов'язували кількість з об'єктом. До рахування наприклад, овець уживали пальці рук і ніг, а також камінчиків, нарізування на киях, в'язання вузлів на рослинних шнурах, або значення рисками на камені. За тисячі літ людина створила мову і письмо. Часи від 4,000 літ до нашої ери позначилися розвоєм великих цивілізацій, які антропологи могли потім дослідити. Культури Єгипетська і Вавилонська розвинули системи числення, вживаючи принципів подібних до модерної математики з концептом цілих чисел на базі десять з узглядненням позиції, але не було цифри „зеро". Цифри значили гієрогліфами та іншими знаками. Альгебра, тригонометрія, астрономія і геометрія були знані старинним єгиптянам.

Одним із доказів тодішньої цивілізації є піраміди, які перетривали до нинішних часів. Не було, однак, абстрактної математики і числення оберталося довкруги конкретних об'єктів. Почавши з восьмим століттям до нашої ери, це час розвою Арабської культури, зокрема математики, де цифри були подібні до теперішних чисел. Також індійці розвинули свою числову систему, в якій числа значили горизонтальними рисками, крапками й одною закарлючкою. З тих часів збереглися книжки арітметики писані в Китаї. Від п'ятого століття до нашої ери греки вживали букв свого альфабету на значення чисел 1 до 9 та круглі десятки й сотки, доповнюючи іншими знаками для більших чисел, а також і для дробів. Тоді були вже дефініції, аксіоми і розвинулася тригонометрія, хоч все ще не було цифри „зеро".

Римляни мали оригінальну систему, базовану на п'ять і десять і означували числа великими буквами свого альфабету. Наприклад: I (один), V (п'ять), X (десять), L (п'ятдесят), C (сто), D (п'ятсот), M (тисяча). Наприклад: число 9 писали VIIII, або IX. Число 1862 — MDCCCLXII, Це елеґантний спосіб, хоч неповоротний, який затримався й донині для означування розділів у книжках і ін. Не можна не дивуватися, як тодішніми незугарними системами числення вчені математики розвинули також і чисто теоретичний аспект предмету без практичних коннотацій.

Приблизно 600 літ нашої ери стався остаточний перелом — в Арабсько-Індійській системі появилася цифра „зеро"! Це один із найбільших винаходів в історії математики, хоч замало підкреслений. Децимальна система з цифрою „зеро" не зразу, а згодом прийнялася в цілому світі й стала універсально зрозумілою мовою чисел. Розвій математики пішов стомилевими кроками вперед. Середньовічна й новітня доба були золотою епохою т. зв. вищої математики. Вона розрослася немов розлоге дерево. Щоб згадати хоч кілька її галузів: аналітична геометрія, топологія, диференціяльне та інтеґральне числення (калькулюс), теорія ймовірности, теорія відности, а немов на завершення — наука комп'ютерів. Треба теж згадати, що числа окреслюють і дуже великі кількості (наприклад, в одному грамі газу водню є $6x10^{23}$ атомів), і дуже малі (наприклад, вага одного атома водню є $1.6x10^{-24}$ грама). Принципи математики відносяться до всіх явищ на землі і в космосі. Вона поклала підстави так для техніки, атомової фізики та міжпростірних летів ракет, як і для державної пляновости, економії, мілітарної стратеґії, медицини, філософії і ін. Кожна нова ґенерація математиків клала свою цеголку знання, додавала нову надбудову до старої структури, не нищивши того, що було вже збудоване. Ізаакові Нютонові (1642—1727), чи не найбільшому вченому, завдячують правила ґравітації, правила руху плянет та калькулюс. Альбертові Айнштайнові (1879—1955) теорію відносности і рівнання $E=mc^2$ для обчислення переміни маси в енерґію наприклад, через розщіп урану, де E — це енерґія, M — маса, C — скорість світла.

Для декотрих школярів і студентів математика буває каменем на дорозі, що ніяк його обійти. Але для науковців — прецизність, послідовність, логічність і перфектна форма вислову чисел — це постійне джерело вдоволення й відчуття краси.

* * *

А тепер для розваги після такої „сухої" теми, зробім маленький експеримент. Пригляньмося, яке велике число є чотири трильйони, бо стільки долярів заборгування обтяжує тепер Америку. Це є цифра „чотири" і дванадцять зеро, або $4x10^{12}$ Поскладаймо чотири трильйони однодолярівок тісно одну на одну, створивши з них стовп і порахуймо чи цей стовп дістане до Місяця. Паперовий доляр є завгрубшки п'ять тисячних інча (0.005 інч.). На один припадає їх 200. 12 інчів — одна стопа, а 5,280 стіп — одна миля. Середня віддаль Місяця від Землі є 238,857 миль. І що думаєте? Наш стовп досягне Місяця і ще одну третю дороги назад до Землі. А якби так спробувати чотирма трильйонами долярів обіпнути навколо нашу Землю по найширшій її частині, то є по рівнику, який є завдовжки 24,901 миль. Довший бік паперового гроша, заокругливши, має 6 інчів довжини. Два банкноти наздовж — одна стопа. Візьмім і обіймім Землю не окремими долярівками, а тисячками одна коло одної. І що думаєте? Обійдуть долярові тисячки Землю 15 разів довкруги і ще одну п'яту обводу Землі дальше! Чи не „астрономічне" є число чотири трильйони?

З ПРИВОДУ Північно-американського торговельного договору між американськими товариствами охорони довкілля публічно виникли розходження. Це тому, що деякі з них виступили з віцепрезидентом Ал Ґором і виявили свою підтримку для здійснення цього торговельного договору.

Українське село відсвяткувало День Незалежности України

З ініціятиви українського села та 139-го Відділу УН Союзу відсвятковано День Незалежности України 24-го серпня ц.р в Українському селі в Кеноша Кавнті, Виск.

В 11-ій годині перед полуднем Служба Божа, котру відправив парох церкви св. Михаїла в Мілвокі о. Іван Грічко, на кінець Служби Божої просив Всевишнього Господа Божих ласк для українського народу. Присутні відспівали многоліттвіє.

В год. 12-ій відбулося піднесення українського прапора, відспівано національний гимн в супроводі тромпета (грав Михайло Вашко). Свято відкрив Василь Палиняк, котрий провадив програмою, а Іван Павлюк деклямував, а Марія Бігун прочитала реферат про довгу і тяжку боротьбу українського народу.

Петро Питель, організатор свята, подякував всім учасникам. Він щойно був в Україні і бачив, що Україна має дуже багато труднощів, але вірить, що з Божою допомогою український нарід переможе всі труднощі.

Н. Н.

ЗСА ТА ІЗРАЇЛЬ У СЕРЕДУ, 15-го вересня, звернулися до президента Сирії, щоб втихомирив палестинців у Дамаску, які голосно виступають проти підписання мирового договору між Ізраїлем і Палестинською визвольною організацією. Президент Билл Клінтон потелефонував президентові Сирії Гафезові аль-Ассадові вже другий раз за останніх шість днів, щоб заявити йому, що ЗСА підтримують сирійсько-ізраїльські переговори у справі Ґолянських висот та щоб він пригальмував палестинських твердолінійників у Дамаску, які є проти Асіра Арафата, керівника ПВО.

Про один...

(Закінчення зі стор. 2)

ники „Свободи" для перевірки. Кожний розкладає перед собою та читає, шукає помилок і, звичайно, не своїх, а сусіда. Коли велика помилка кричимо на сполох, щоб затримати машини. Хоча воно не часто буває, але завжди викликає хвилювання у директора друкарні та у редактора.

Година 12-та полудня. Члени редакції, які живуть поблизу, один за одним виходять на полуденок. Велика редакційна кімната порожня, дозволяє зібрати думки та писати — без перешкод.

Година 2-га. До редакції, як звичайно тепер, заходять гості з України. Здається, майже кожен приїжджий уважає за потрібне відвідати нашу „старушку", бо й багато читає її, хоча не щоденно, на Батьківщині. Хапаю за перо, і папір і вже сидимо на щирій розмові. Відвідувачі є різні — одні справді цікаві, інші лише на таких позують і часом невідомо, що правда, а що задумане. Але все ж добре зустрічати людей, своїх земляків, почути їхні розповіді та писати все про них. Це хіба найбільше вартісна служба „Свободі".

3-тя. Ранній поспіх уже проминув і редактори щораз спокійніше працюють. Як звичайно, пишучи, ставлю запити на тему правопису і це вистачає, щоб розпалити дискусію поміж товаришами праці. Ніколи вона не є така гаряча, як саме на мовні теми, коли одні одним закидають вживання „русизмів". Невідмінно згадується при тому покійний мовний редактор Давиденко, що мовляв найкраще знав „як писати".

Година 4-та. До редакції заходить головний предсідник Уляна Дячук, як звичайно, в поспіху і лише на хвилину, бо у неї надто багато справ. Питає за останніми газетами з України і за повідомленням УНІАР.

Година 4:30. Члени редакції, один за одним відходять додому. Велика кімната пустошіє, телефон перестає дзвонити. Все втихає до чергового дня, коли порожні сторінки „Свободи" заповняться знову більше або менш цікавими новинками і статтями.

Вибираюся у поворотну дорогу. Дві години їзди дають можливість передумати день, найти тему до чергової О-КИ, пригадати, що забула у написаній уже статті. Кінчається ще один день на службі „Свободи". „Чи мені хочеться так працювати, поборюючи віддаль і зусилля?" — запитують мене. А хто ж би це робив, не маючи любови до журналістичної професії?

О-КА

ЗАКЛИК І ПОДЯКА

Фундація Підтримки Дипломатичних Представництв України заохочує і закликає українську громаду в ЗСА активно підтримати мистецтво українського танцю, відвідуючи виступи знаменитого ансамблю „Гопак", який прибув з Києва, щоб не лише дати насолоду краси українського танцю, але, що є дуже важливе, нести культуру мистецтва українського танцю у світ.

Фундація закликає нашу спільноту ще й тому, що керівництво цього прекрасного танцювального ансамблю зобов'язалось дати чистий дохід із своїх виступів на підтримку дипломатичних представництв України.

На службі української культури, віддані народному мистецтву танцю, у кожному своєму виступі київський ансамбль „Гопак" на сцені сполучує дуже важливі і корисні для народу три елементи, а це — прослава у світі імени древнього українського народу з його тисячолітньою культурою, несення глядачеві повного вдоволення і гордости за неї, а при тому зміцнювання дипломатичних представництв України в ЗСА пожертвою на їх розбудову.

Беручи під увагу загальнонаціональну настанову цього ансамблю, київський „Гопак" заслуговує на всебічну і повну підтримки зі сторони нашої великої і свідомої громади. Фундація Підтримки Дипломатичних Представництв України складає щиру подяку керівництву і всім членам ансамблю „Гопак" за пожертву на велику ціль дипломатії України в ЗСА — і ще раз запрошує громаду до численної участи.

Управа

ПОДЯКА

З волі Господа і Бога нашого Ісуса Христа відійшов у вічність дня 11-го червня 1993 року у Ґрімзбі, Онтаріо, Канада
наш улюблений
БАТЬКО, ДІД, ПРАДІД

ПАТРІЯРХ КИЇВСЬКИЙ І ВСІЄЇ УКРАЇНИ

бл. п.

МСТИСЛАВ І

„Душі праведних у руці Господній". *(Мудрість 3,1)*

Цією дорогою складаємо щиру подяку Високопреосвященнішому Митрополитові УПЦеркви в ЗСА, Константинові, Високопреосвященнішому Архиєпископові Ню Йоркського і Вашінґтонського Д.К., Антонію за проведення похоронних відправ, членам Ради Митрополії УПЦеркви в ЗСА, Консисторії, Українській Православній Лізі, Об'єднанню Українських Православних Сестрицтв, всечесному духовенству з ЗСА, Південної Америки, Англії, Бельгії, Австралії і рідної України і всім побожним вірним за молитовну участь у похоронних богослуженнях.

Наша особлива подяка докторам медицини Юрієві Демидовичеві і Річардові Сілі за фахову лікарську опіку над спочилим Патріярхом в часі його недуги.

Щиро дякуємо Владикам Української Автокефальної Православної Церкви в Україні, Високопреосвященнішим Архиєпископам Петрові і Михаїлові, Першоієрархові УГПЦеркви в Канаді, Високопреосвященнішому Митрополитові Василеві, Правлячому Єпископові УАПЦеркви в Південній Америці, Паїсієві, Владиці Іванові, Правлячому Єпископові Великобританії, Владикам Єпископам інших Православних Церковних Юрисдикцій, Високопреосвященнішим Владикам Української Католицької Церкви, Митрополитові Стефанові Суликові, Ісидорові Борецькому, Василеві Лостенові, Робертові Москалеві і Володимирові Пасці, всечесним пасторам Української Євангельської і Баптистської Церковних Громад, що своїми щирими молитвами вшанували пам'ять Його Святости.

Ми вдячні побожним парафіянам УППарафії св. Юрія Переможця у Ґрімзбі, Онтаріо, Канада, на чолі з своїм настоятелем Прот. Павлом Шадурським за щирі молитви за спокій душі бл. п. Патріярха Мстислава під час Першої Патріяршої Панахиди, яка відбулася у вищезгаданій парафії.

Щиро дякуємо хорові священиків під проводом всечесного отця Михайла Лева, і хорові Церкви-Пам'ятника св. Первозванного Апостола Андрія під проводом Тараса Павловського за зворушливий церковний спів під час похоронних відправ.

Ми вдячні о. Протопресв. Артемієві Селепині, який попрощав бл. п. Патріярха Мстислава від духовенства і інж. Святославові Личикові, який попрощав спочилого від мирян.

За участь у похороні, молитви і вислови співчуття складаємо щиру подяку Послові Олегові Білорусові, який очолив делеґацію від Уряду України, яка включала депутатів Верховної Ради України та українське посольство в ЗСА, Вельмидостойному Генеральному Консулеві В. Крижанівському і його дружині Людмилі, членам української місії до ООН, і українського консуляту в Ню Йорку; Президентові СКВУ, Юрієві Шимкові, голові УАКРади Уляні Дячук, голові УККА Аскольдові Лозинському, представникам українських ветеранів і представникам всіх українських молодечих організацій і всіх українських організацій, установ і шкіл.

На кінець наша подяка похоронному заведенню „Литвин і Литвин" в Юніон, Н. Дж., за фахове і взірцеве виконання всіх пов'язаних з похороном обов'язків.

Нехай милосердний Господь щедро винагородить всіх вас. Просимо ваших постійних молитов за спокій душі Його Святости Патріярха Мстислава І.

З подякою:

син — ЯРОСЛАВ СКРИПНИК з дружиною СОФІЄЮ і родиною
дочки —
ТАМАРА ЯРОВЕНКО з чоловіком ПЛАТОНОМ і родиною
МАРУСЯ СУХОВЕРСЬКА з чоловіком ІГОРЕМ і родиною

У Дрогобичі...

(Закінчення зі стор. 1)

ном, які можуть і в найближчому майбутньому допомогти до того, щоб „Дрогобицький Колекціонер" появлявся. Хоча ціни на передплату немає, зацікавлені із ЗСА чи Канади можуть посилати замовлення на адресу Бориса Заячівського, 72, Harshaw Ave., Toronto, Ont. M6S 1Y1, Canada, і туди також висилати свої пожертви на пресфонд. Адреса редактора, до якого можна надсилати матеріяли для поміщення, є Україна, Львівська обл., м. Дрогобич 293720, а/с 105, Пшеничний Євген. У всіх трьох числах, які надіслав до „Свободи" Б. Заячківський є багато історичного матеріялу про марки, поштівки, гроші, як також про медалі — для збирачів цінні відомості та цінна лектура.

Редакція заповідає також друкування розвідок про український екслібріс, українське бібліофільство і про автографи діячів української культури та науки, що зберігаються у приватних збірках.

Ділимося сумною вісткою з членством ОУН і Українського Націоналістичного Руху, що дня 15-го вересня 1993 року на 81-му році життя відійшов у вічність в Сіднеї, Австралія, довголітній член Організації Українських Націоналістів, член Проводу Українських Націоналістів, організатор і керівник міжнародної організації „Інтернаціонал свободи", блискучий журналіст та автор багатьох наукових праць

св. п.

Орест Зибачинський

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Провід Українських Націоналістів

Літературно-Мистецький Клюб та Об'єднання Мистців Українців Америки в Ню Йорку

діляться сумною вісткою з українською громадою, що в четвер, 2-го вересня 1993 року в Україні, ненадійно відійшов від нас у вічність

бл. п.

ОСИП СТАРОСТЯК

довголітній член Управи ЛМКлюбу.

Опечаленим членам родини покійного складаємо цією дорогою наші щирі співчуття.

УПРАВИ ЛМК та ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в Ню Йорку

У глибокому смутку повідомляємо, що в понеділок, 30-го серпня 1993 р., несподівано відійшов у вічність
наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, БРАТ І ДІДУСЬ

бл. п.

АНДРІЙ ГАРГАЙ

нар. 6-го березня 1923 р., в селі Бісковичі, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 8-го вересня 1993 р. в Брадфорді, Англія.

Горем прибиті:

дружина — КАТЕРИНА
син — БОГДАН з дружиною МАРІЙКОЮ та дітьми ЛЕСЕЮ І ХРИСТЕЮ
донька — ГАНЯ з родиною в Україні
сестра і брати — МАРІЯ, ФЕДІР І МИХАЙЛО з родинами в Україні
стриєчний брат — ДМИТРО І ЕЛЕОНОРА ГАРГАЙ з родиною в Англії
ближча і дальша родина в Україні та діяспорі

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 16-го вересня 1993 р. відійшов у вічність на 67-му році життя
наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО І БРАТ

бл. п.

МИКОЛА ХОДОБА

ПАНАХИДИ в суботу, 18-го і неділю, 19-го вересня 1993 року о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Walsh-La Bella and Son. 87-13 87th Street, Woodhaven, New York, телефон (718) 849-1000.

ПОХОРОН в понеділок, 20-го вересня о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Марії в Ozon Park, Queens, N.Y., а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Hamptonburg, N.Y.

У глибокому смутку:

дружина — КАЗИМИРА
дочки —
ОЛЯ ХОДОБА-ФРИЗ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
ХРИСТЯ
син — МИКОЛА
брати — ВАСИЛЬ І ЮРКО
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВІСТІ З ОТТАВИ

Амбасада України в Оттаві відзначила другу річницю проголошення незалежности України успішним прийняттям для дипломатів, членів канадського парляменту, журналістів і представників української громади.

По полудні 24-го серпня у просторому городі резиденції амбасадора Левка Лук'яненка зібралось понад 200 запрошених гостей. З важливіших членів дипломатичного корпусу присутніми були амбасадори Китаю, Японії, Італії, Польщі, Чехії і Румунії. ЗСА, Росію, Францію і Німеччину репрезентували радники, повірені у справах, тому що амбасадорів тих держав у той день в Оттаві не було.

З канадських урядових кіл на прийнятті були сенатори, члени палати громад, урядники міністерств, представники урядів та інституцій з провінцій Квебек, Онтарії, Альберти і Манітоби. На святкування приїхали представники української громади з Едмонтону, Саскатуну, Вінніпегу, Торонто і Монтреалю, включно з колишнім головою Конгресу Українців Канади д-ром Ціпивником з дружиною і теперішнім головою Олегом Романовим.

У короткому виступі амбасадор Левко Лук'яненко закликав до ближчої співпраці між Канадою і Україною. Він підкреслив, що Україна є Найбільш довіреним партнером Канади в цілій Східній Европі, а Канада є найбільш довіреним партнером України в західньому світі.

Прийняття, яке почалося о год. 5-ій по полудні, затягнулося аж до год. 8:30 вечора. В місцевому щоденнику „Оттава Сан" був прихильний коментар про святкування річниці української самостійности.

В неділю, 29-го серпня, старанням місцевого відділу Конгресу Українців Канади відбулося урочисте відзначення другої річниці проголошення Акту української самостійности. В залі православного собору відбувся концерт і товариська зустріч оттавських громадян.

Першим промовляв амбасадор України Левко Лук'яненко. Він розказав про ті критичні моменти від 19-го до 21-го серпня 1991 р., коли група комуністичних реакціонерів у Москві і Києві пробувала влаштувати путч і повернути колесо історії до часів Сталіна, Брежнєва і Андропова. Амбасадор розказав про його особисту ролю у формулюванні Акту про самостійність. 23-го серпня депутати зібралися в будинку Верховної Ради, щоб обговорити проєкт закону про незалежність. Треба було використати дезорганізацію в рядах комуністичних партократів і піти на рішучий крок, щоб проголосувати у Верховній Раді Акт про незалежність України. Амбасадор також розказав про теперішню ситуацію в Україні, підкресливши позитивні досягнення уряду, зокрема в розбудові Збройних Сил України і в ділянці народної освіти. Він сказав, що є ще багато праці, особливо в ділянці економіки, але є також познаки, що і там певні проєкти розвиваються успішно.

Леся Гірняк, колишня голова оттавського відділу Конгресу Українців Канади, представила сенаторку Рейнел Андрейчук, яка виголосила головну доповідь на цьому святкуванні. Сенаторка Андрейчук у своїй промові звернула увагу на важливі елементи сучасного становища в Україні і в діяспорі. Вона згадала про своє коротке перебування в Києві у вересні 1991 р., де вона виступала як юридичний експерт на конференції про людські і релігійні права. Сенаторка розказала, що вона прийняла вістку про Акт української самостійности з великою радістю. Вона, однак, звернула увагу на те, що це був лише перший крок на довгому і тяжкому шляху до повної незалежности і демократії. Навіть Канада, яка вже 125 років самостійна, далі шукає поліпшень і удосконалень державної структури.

Рейнел Андрейчук ставиться з оптимізмом до майбутнього України і дає признання українському народові за його працьовитість та патріотизм у цих тяжких часах.

Іншим елементом, на якому зупинилася сенаторка, — це праця українських організацій та інституцій поза межами України, які десятиліттями старалися допомогти Україні здобути незалежність. Сьогодні ми маємо самостійну Україну, але українська спільнота в діяспорі не може спочивати на лаврах, бо Україна потребує моральної і матеріяльної допомоги від її співвітчизників.

Врешті сенаторка підкреслила важливість свідомости свого походження для всіх канадців українського роду. Вона завжди гордилася, що є українкою і свою кар'єру у великій мірі завдячує традиції української культури, яка в Канаді підкреслювала вагу родинного життя, повагу до батьків і працьовитість.

У концертовій частині святочного вечора виступив квартет з Торонто, який є лавреатом фестивалю „Червона рута", і місцеві солісти Л. Дзюбанюк і Олександер Савченко.

Степан Яворський

На фестивалі у Сан Хозе

На День Праці у Сан Хозе цього року було дуже багатолюдно. Прекрасна погода, сонце, вітерець, а головне — вільні від праці дні притягнули багатьох каліфорнійців, а то й жителів з інших стейтів Америки на цей вельми цікавий фестиваль. Розмістився він у самому центрі Сан Хозе — великого гарного міста на півночі Каліфорнії з населенням понад 800 тисяч мешканців. Для проведення його було закрито дві головні вулиці, які в ці дні заповнили веселі каліфорнійці, а особливо діти. Для них на цьому фестивалі було багато несподіванок — великий павільйон був відведений саме для дитячих ігор, забав, рисунків, читання казок, танців тощо.

В Розташованих на території фестивалю кіосках проводилася виставка та продаж різноманітних речей: кераміки, одягу, художнього скла, графіки, ювелірних виробів, картин, виробів з металу, дерева та шкіри, скульптури, фотографії, традиційних національних видів мистецтв.

Леся Масловська (зліва) і Оля Герасименко на мистецькій виставці у Сан Хозе.

Попри це відвідувачі могли покуштувати й різноманітні страви — індіянський підсмажений хліб, італійські ковбаски, китайські страви з м'яса й рижу, мексіканські салати та багато інших — чого там тільки не було!

Але для української громади було головне те, що працювала виставка українського мистецтва, зорганізована молодою українкою зі Сан Хозе Лесею Масловською-Лоренц при активній допомозі відомої діячки українського життя в Берклі Тамари Городиської. Леся випускниця Львівського державного поліграфічного інституту, недавно приїхала до ЗСА, але оскільки вийшла заміж за американського адвоката Джеррі Лоренца, вона добре володіє англійською мовою і змогла влаштуватися на працю в міській управі культури і мистецтва. У Львові Леся не раз брала участь в подібних заходах і було дуже приємно, що молода українка тут, на американській землі, принесла багато користи нашій українській справі — американську публіку постійно треба „просвіщати" про Україну як самостійну державу, а не як колонію „Раші", і ця виставка працювала в тому напрямі, оскільки, за приблизними підрахунками, її відвідало коло тисячі осіб.

На виставці були представлені зразки народного одягу з різних областей України, кераміка, килими, писанки, ґердани, різьба по дереву — все це з приватних колекцій Василя Барлака, Олени Банкстон, Тамари Городиської, Олени Плошанівської, Лесі Масловської-Лоренц, Юрія і Олі Олійників та Клюбу Української „Спадщини" зі Сакраменто.

Протягом трьох днів на українській виставці звучала бандура — українська інструментальна музика у виконанні Олі Герасименко-Олійник, а також демонструвалися процес писання писанок, що й приваблювало людей. Багато слів захоплення лунало на адресу бандури, її прекрасного срібластого звучання, відвідувачі захоплювалися писанками, ґерданами та й взагалі — мистецько укладеною виставкою, вітали українців зі здобуттям незалежности. Подібні виставки треба проводити частіше — в школах і коледжах, в різних громадських місцях, несучи правду про нашу Україну. Нам є що показати нашим друзям-американцям, щоб їхні враження про вітчизну наших батьків і дідів не були такими обмеженими, які обмежуються тепер до проблем ядерної зброї та Чорноморської фльоти.

Н.Н.

„Гей, життя ти наше юне, молоде..."

Цьогорічні табори Пластової Станиці в Чикаго

Табір Пластової Станиці в Чикаго.

Коли в роках нашої юности ми мали щастя побувати на літніх таборах будь-якої з наших молодіжних організацій, то вони залишилися для нас дуже приємним спогадом на ціле життя. Таборування в природі, спільні переживання, цікаві пригоди, нав'язання дружби тощо — це незабутні моменти, які впродовж життя завжди озиваються в наших серцях.

Чикаґська Пластова Станиця щороку організовує літні табори, які останні чотири роки відбувалися на скавтовій площі в Овасіппі, Миш. Площа обладнана різноманітним спортивним вирядом, так що можна проводити з юнацтвом і новацтвом дуже цікаві заняття, включно з канойкарством, стрілянням з лука чи рушниць (завжди під наглядом професійного інструктора), їздою на конях і т.п. Простори величезні, озеро, басейн, річка, поляни, ліс — одним словом, все, що робить таборову площу атрактивною, а таборову програму різноманітною і цікавою.

Цьогорічні табори організували члени станичної таборової комісії під проводом таборових референтів п. Іки і пл. сен. Андрія Стасюків, при співпраці кошових пл. сен. Юлі Кашуби і пл. сен. Андрія Дурбака, зв'язкових пл. сен. Нусі Павлюк і ст. пл. Лесика Форовича, гніздових ст. пл. Андреї Матвіїшин і ст. пл. Юри Заяця, референта виховної дії пл. сен. Романа Завадовича й станичного пл. сен. Йосифа Мицика. Табори відбулися 4 — 25-го липня ц. р.

Табір новачок

Провадила їх пл. сен. Мотря Сосенко, бунчужною була ст. пл. Лада Смик, писарем — ст. пл. Тамара Ганкевич, а сестричками ст. пл. Оксана Саєвич і пластунки розвідувачки Ліда Кость (з Клівленду), Лариса Доміно й Ася Бискош.

Табір новаків

Проходив він під проводом ст. пл. Тараса Ганкевича (з Йонкерсу, Н.Й.), бунчужним був ст. пл. Ольчик Гриневич, писарем — ст. пл. Соня Данилюк, а братчиками пл. розв. Павло Коженьовський (з Філядельфії), пл. сен. Андрій Дурбак, пл. розв. Роксоляна Топорович і пл. розв. Лариса Полянська (дві останні з Клівленду).

Зайняття в новацьких таборах включали підготування і проведення „Малої Олімпіяди", лекції плавання, прогульки, їзду на конях, вогники, маскараду, карнавал. Новачки окремо приготовили ляльковий театр, новаки вчилися стріляти з лука, а їхня прогулька включала нічліг на підводному кораблі. Табір новачок вибрав назву „Лет Молочною дорогою", а новаки — „Кубло піратів". Дуже засекречені були їхні криївки, що додавало чару таборуванню.

Табір юначок

Провадила ст. пл. Софія Березовська-Пеняк з Лос Анджелесу (вона — дружина колишнього чикаґського новака-юнака-старшого пластуна Мирона Пеняка). бунчужною була ст. пл. Дарка Ганкевич (Гетьманська вірлиця), писарем — ст. пл. Андрея Матвіїшин (Гетьманська вірлиця), впорядницею — ст. пл. Діня Заяць.

Крім звичайних таборових зайнять, юначки мали змогу вправляти їзду на конях, веслувати на канойках, стріляти з рушниць, вживати гірські ровери. Деякі зайняття були спільні з учасниками табору юнаків. Їхній табір мав назву „Колись давно в Україні".

Табір юнаків

Називався він „Із жару Апокаліпси", а його комендантами були: ст. пл. Лесик Форович, пл. сен. Йосиф Мицик і пл. сен. Андрій Стасюк. „Пластун є зарадний" — ото ж не маючи нікого, хто міг би бути комендантом цілий час тривання табору, поділилися чи радше з'єдналися три і зовсім без будь-яких дисонансів провели один з найцікавіших таборів. Обов'язки бунчужного виконував ст. пл. Любко Домашевський, писарем був ст. пл. Адріян Ожга, а впорядником „імпортований" з Вашінґтону пл. сен. Віталій Гарбер.

Крім щоденних звичайних зайнять, юнаки вчилися стріляти з рушниць, перейшли канойкарський вишкіл. Їздили гірськими роверами і ...самі куховарили. Священик, якого після Св. Літургії в неділю на таборі запросили на обід, страшно хвалив їхнє меню (пл. сен. о. Маріян Івахів).

Щодо спільних зайнять юнаків і юначок, то це була триденна прогулька до стейтового парку, таборування і нічліг над озером Мишиген, мандрівки в терен і спільне куховарення, дводенна прогулька канойками на річці, свято Івана Купала, вечірка.

Учасники всіх чотирьох таборів у перший день, 4-го липня, їздили по поблизьких містечках на показ фаєрверків.

В таборах панував радісно-ентузіястичний настрій, юнацтво було захоплене цікавою програмою, а це додавало виховникам запалу до дальшої праці, яка під час року в домівці часто їх знеохочує, бо натрапляють на різні проблеми, неоправдані претенсії, а при тому часто зустрічаються з браком зрозуміння і співпраці. Цьогорічний табір все це їм винагородив.

„Пташата"

Це наші найменші, п'ята група таборовиків. Їх провадив пл. сен. Олег Гановський, за професією вчитель, обдарований особливими педагогічними здібностями, любов'ю до дітей, тому й цей табір пройшов з успіхом і був заправою для малят стати добрими новачками і новаками.

Адміністрація таборів була в руках п. Іки і пл. сен. Андрія Стасюків та пл. сен. Мака Стасюка. Медична опіка — пл. сен. Марта Стасюк і пл. сен. Остап Кашуба.

Чикаґські пластові табори мали учасників і членів команд і булав з різних міст Америки: з Лос Анджелесу, Денверу, Дітройту, Клівленду, Йонкерсу, Вашінґтону і Філядельфії. На наступний рік сподіємося їх більше, бо маємо можливість проводити цікаву й різноманітну програму.

У суботу і неділю, 17-го і 18-го липня, пл. сен. Ніля Павлюк провела з рамени Крайової Пластової Старшини перегляд таборів. Подруга Ніля є членом Крайової Пластової Ради.

Особливе признання і вдячність за успіх таборів належиться його організаторам, що їх ми згадали на початку, бо вони, справді, мусіли усувати різні перешкоди технічного і психологічного порядку, щоб табори були вдалими.

Нехай Господь нагороджує пластунів потрібними ласками, щоб вони направду стали цвітом і красою України.

Пл. сен. І. Т. Ґорчинська